

ministeriets Mening, at Fæstet paa Taa-singe, saa snart som ske kunde, skulde overgaa til Selveje, og at han derfor nu vilde drage Omsorg for, at samtlige de resterende Fæstesteder, som af Hensyn til Stamhusets Tarv overhovedet kunde sælges, snarest udbødes til Salg, og ved Skrivelse af 29. samme Maaned tilskrev Justitsministeriet Administrationskommissionen i Overensstemmelse dermed. Men til Trods herfor findes der endnu i Dag usolgt ca. 20 bortfæstede og bortforpagtede Bøndergaarde og henved 150 Fæste- og Lejehuse under Stamhuset Thorseng. Salget er foregaaet paa den Maade, at i 1910 blev der ved Salgstilbudet tilbageholdt 67 Gaarde og ca. 300 Huse og i 1913 kun udbudt ca. 100 Huse i Troense til Salg, i 1915 ca. 50 Gaarde og ca. 50 Huse. Men i Ugen fra 24. til 28. September i Aar har Administrationskommissionen endelig foretaget Besigtigelse af Gaardene paa Vemmenæs og en Del Huse sammesteds samt ved Nørreskov, der ventes udbudt til Salg til forestaaende December Termin dette Aar. Men man har atter denne Gang tilbageholdt en Del Fæste- og Lejehuse. Paa Vemmenæs er der saaledes tilbageholdt ca. 12 Huse og ved Fredskov umiddelbart ved Vemmenæs 4 Huse. I den modsatte Ende af Øen ved Vornæs Skoven 14 Huse og ved Horseskøven 8 Huse, i Troense og andre Steder ca. 10, i alt 48—50 Huse. Ved Skrivelse af 16. Januar 1911 svarede Administrationskommissionen i Anledning af Fæsterudvalgets Klage til Justitsministeriet over, at en Trediedel af Thorsengs Fæstesteder var tilbageholdt fra det første Udbud, blandt andet, at man vilde pege paa, at det altid for en Godsbesidder kan have sin store Betydning at være raadig over nogle enkelte Gaarde og Huse, for at han kan overlade dem i Brug til Personer, for hvem han har Godhed, eller som staaer eller har staaet i hans Tjeneste, og som ikke ejer Midler til at købe Ejendomme, og navnlig gælder det om at have et Antal Huse disponible til Bolig for faste Skovarbejdere.

Jeg skal blot med Hensyn til denne Besvarelse fra Administrationskommissionen opholde mig ved en enkelt Ting, nemlig den, som angaar, at man vil være velvillig overfor saadanne Folk, som har staaet Godsejeren nær, og vil overlade dem Huse paa gode Vilkaar. Jeg skal i den Anledning bemærke, at den Kontrakt, som underskrives af Tjenestehusmændene paa dette Gods, er en af de almindelig berygtede Slavekontrakter, som giver Godsejeren

hele Retten og Tjenestemanden alle Pligterne, en Slavekontrakt, der forbyder ham at indtage fremmede i sin Løjlighed, der giver Godsejeren fuld Ret over Jorden, som hører dertil, naar som helst det maatte behage ham at tage den, som lægger i Godsejerens Haand at bestemme Lønnen og alle Arbejdsvilkaar, og som saaledes ikke levner Arbejderen nogen eneste Ret. I Anledning af disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at fremsætte den Forespørgsel til den højtærede Justitsminister, om han ikke vil drage Omsorg for, at samtlige tilbageværende Fæste- og Lejehuse under Stamhuset Thorseng nu omsider foranstaltes solgt til Brugerne, for saa vidt de er Købere, saaledes som det endelig i Fjor er sket med Baroniet Schelenborg. Jeg skal tilføje, at den 17. Juni 1912 blev daværende Folketingsmand for Svendborg-Kredsen, Kammerherre, Hofjægermester V. de Neergaard, den Gang af Faaervejle, nu Seinhusgaard pr. Klippinge, beskikket til Medlem af Administrationskommissionen og Formand for denne i Stedet for afdøde Greve Ahlefeldt-Laurvig-Bille, og at den daværende Besidder, hvis økonomiske Forhold havde nødvendiggjort Godsets Administration ved en Kommission, afgik ved Døden den 13. Oktober 1912, efterladende sig en 7-aarig Søn som Successor til Majoratet. Jeg skal derfor forespørge, stadig paa Fæsternes Vegne, om Administrationen af Godset i sin nuværende Form ikke kan afsluttes, saa snart samtlige Fæstesteder er solgte. Administrationen har, saa vidt man ved, foranlediget følgende Udgifter: Honorar til Greve Ahlefeldt-Laurvig-Bille for 10 Aar: intet, Birkedommer Schou for $5\frac{3}{4}$ Aar ca. 23 000 Kr., Borgmester, Birkedommer Smith for 11 Aar ca. 45 000 og Gaardejer Rosager for $10\frac{1}{2}$ Aar ca. 43 000 Kr., Hofjægermester V. de Neergaard for $6\frac{1}{2}$ Aar 26 000 Kr., i alt 137 000 Kr. i den Tid, Godset har været under Administration. Disse Penge er faktisk, hævder Fæsternes Organisation, udredet af Godsets Fæstere og Arbejdere, idet den store Millionformue, som Godset nu er i Besiddelse af, er skabt væsentlig af deres Arbejdes Frugter. Fæsterne mener, at det er ganske overflødig at lade disse tre Administratorer fortsætte med Godsets Bestyrelse, efter at Godsets økonomiske Forhold forlængst er bragte paa Fode, og at Fæstet er bortsolgt. Skal Administrationen fortsætte paa samme Maade som hidtil, indtil den umyndige Besidder har opnaaet Fuldmyndighed og selv